

11.10.1979

OPAS: OS 10
Semiotore

OKS: -EIS NK
-EIS: NG FORS 52

Puhelin 151
Telefon

Työeläkelaitoksille

TYÖTTÖMYYSELÄKKEEN JA SUKUPOLVENVAIHDOSLÄKKEEN ALAIKÄRAJAN ALENTAMINEN

Hallitus on 28.9.1979 antanut eduskunnalle esityksen laeiksi kansaneläkelain 20 §:n, työntekijäin eläkelain 4 c §:n, lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain 4 §:n ja maatalousyrittäjien eläkelain 6 a §:n muuttamisesta sekä sukupolvenvaihdoseläkkeen saamisen alaikärajan väliaikaisesta alentamisesta annetun lain kumoamisesta.

Esityksessä ehdotetaan työttömyyseläkkeen edellytyksenä olevan alaikärajan alentamista ensi vuoden alusta siten, että eläkkeeseen oikeutettuja olisivat myös vuonna 1925 tai sitä ennen syntyneet pitkäaikaisesti työttömät työnhakijat. Myös sukupolvenvaihdoseläkkeen alaikärajaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että eläkkeelle vuoden 1980 aikana pääsisi myös 1925 tai sitä ennen syntynyt miespuolinen maatalousyrittäjä.

Jotta työttömyyseläkkeet voitaisiin myöntää lain voimaan tulosta 1.1.1980 lähtien 1925 tai sitä ennen syntyneille, tulee eläkelaitosten ottaa vastaan jo ennen lain voimaantuloa tehdyt hakemukset. Työvoimaviranomaisen todistus voi olla kirjoitettu aikaisintaan lokakuussa 1979, ja eläke voi tällöin kaikkien edellytykset täyttävien vuonna 1925 tai aikaisemmin syntyneiden osalta alkaa 1.1.1980, myös silloin, kun myöntämisperusteena on 500 päiväavustuspäivän täyttyminen.

Eläketurvakeskus antaa tarkemmat soveltamisohjeet työttömyyseläkeikärajan alentamisen vaikutuksista erikseen.

ELÄKETURVAKESKUS

LIITE

JAKELU

A 1-8

B 1

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi kansaneläkelain 20 §:n, työntekijäin eläkelain 4 c §:n, lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain 4 §:n ja maatalousyrittäjien eläkelain 6 a §:n muuttamisesta sekä sukupolvenvaihdoseläkkeen saamisen alaikärajan väliaikaisesta alentamisesta annetun lain kumoamisesta.

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.

Esityksessä ehdotetaan työttömyyseläkkeen edellytyksenä olevan alaikärajan alentamista vuoden 1980 alusta siten, että eläkkeen saisi myös vuonna 1925 tai sitä ennen syntyneet pitkäaikaisesti työttömät työnhakijat. Samalla

ehdotetaan sukupolvenvaihdoseläkettä koskevaa alaikärajaa muutettavaksi siten, että eläkkeelle vuoden 1980 aikana pääsisi myös vuonna 1925 tai sitä ennen syntyneet miespuoliset maatalousyrittäjät.

YLEISPERUSTELUT.

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset.

Työttömyyseläke liitettiin heinäkuun alusta 1971 voimaan tulleilla laeilla kansaneläkelakiin (499/71) ja työntekijäin eläkelakiin (500/71), johon lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelaisissa, maatalousyrittäjien eläkelaisissa ja yrittäjien eläkelaisissa on viittaussäännös. Työttömyyseläke on myös valtion ja kunnan eläkejärjestelmässä. Työttömyyseläkkeen saamisen edellytykset ovat mainituissa laeissa pääpiirteissään samanlaiset. Työntekijän on oltava 60 vuotta täyttänyt. Hänen on pitänyt saada 60 viimeksi kuluneen viikon aikana valtakunnallisista työttömyyskassoista annetun lain (125/34, työttömyyskassalaki) mukaista päiväavustusta tai työllisyyslain (946/71) mukaista työttömyyskorvausta yhteensä vähintään 200 päivältä. Myös sellaisella 60 vuotta täyttäneellä työntekijällä, jolla työttömyyskassalain enimmäisavustusta koskevien säännösten mukaan ei enää ole oikeutta

päiväavustukseen, on oikeus kansaneläkelain ja työeläkelakien mukaiseen työttömyyseläkkeeseen. Eläkkeenhakijan on näytettävä työvoimaviranomaisen antamalla todistuksella, ettei hänelle voida osoittaa sellaista työtä, jonka vastaanottamisesta hän ei voi kieltäytyä menettämättä oikeuttaan työllisyyslain mukaiseen korvaukseen.

Koska pitkäaikainen työttömyys näyttää vielä lähivuosinakin jatkuvan melko voimakkaana, saattavat yhä useammat työntekijät joutua työttömyyskassalain mukaisen päiväavustuksen enimmäismäärän saavutettuaan toimeentulovaikeuksiin. Päiväavustusoikeuden arvioidaan vuoden 1980 aikana mainitun enimmäismäärän täyttymisen vuoksi päättyvän noin 8 000 työttömyyskassan jäseneltä. Näistä 60—64-vuotiaita on noin 2 000, 58—59-vuotiaita noin 600 ja 55—57 vuotiaita noin 2 700. Työttömyyskassan jäsenellä on tosin mahdollisuus hakea työllisyyslain mukaista työttömyyskorvausta, mutta se on, toisin kuin päiväavustus, tarveharkintainen siten, että esimer-

kiksi hakijan aviopuolison suhteellisen alhaiset ansiotulot saattavat johtaa hakemuksen hylkäämiseen. Työttömyyden jatkuminen saattaa vaikuttaa myös työeläketurvan tasoa alentavasti.

Työttömyyseläkkeen saamisen ikärajan väliaikaisesta alentamisesta annetulla lailla (444/78) alennettiin työttömyyseläkeikärajaa 60 vuodesta 58 vuoteen 1 päivästä heinäkuuta 1978 kuluvan vuoden loppuun. Kun ikääntyneiden pitkäaikaisesti työttöminä olleiden työhönsijoittaminen on osoittautunut erityisen vaikeaksi, hallitus on katsonut tarkoituksenmukaiseksi turvata näiden työntekijöiden toimeentuloa ohjaamalla heitä edelleenkin nykyistä aikaisemmassa vaiheessa eläkkeelle. Tämän mukaisesti hallitus ehdottaa työttömyyseläkkeen saamisen alaikärajan alentamista jatkettavaksi vuoden 1980 alusta siten, että työttömyyseläke ulotetaan pysyvästi koskemaan myös vuonna 1925 tai sitä ennen syntyneitä työttömiä työnhakijoita. Esitys antaa näin ollen työttömyyseläkeoikeuden kaikille varsinaisille rintamamiesikäluokille. Työttömyyseläkkeen alaikärajan alentamisesta valtion eläkejärjestelmässä annetaan esitys erikseen ja hallitus edellyttää, että kunnallisen eläkelaitoksen eläkesääntöä muutetaan vastaavasti.

Sukupolvenvaihdoseläkettä koskevat säännökset liitettiin maatalousyrittäjien eläkelakiin (467/69) vuoden 1974 alusta maatalousyrittäjien eläkelain muuttamisesta annetulla lailla (129/74). Sanotun lain 6 a §:n mukaan miespuolisen maatalousyrittäjän tulee luovutuksen tapahtuessa olla täyttänyt 60 mutta ei 65 vuotta. Naispuoliseen eläkkeenhakijaan sovelletaan 60 vuoden ikärajan asemesta 55 vuoden ikärajaa.

Vuoden 1978 kevään maataloustuloratkaisussa sovittiin sukupolvenvaihdoseläkkeen saamiselle säädetyn 60 vuoden ikärajan alentamisesta väliaikaisesti 58 vuoteen vuoden 1978 alusta vuoden 1980 loppuun. Muutos toteutettiin sukupolvenvaihdoseläkkeen saamisen ala-

ikärajan väliaikaisesta alentamisesta annetulla lailla (443/78).

Helpottaakseen tilojen luovutusta nykyistä varhaisemmassa vaiheessa nuorille maanviljelijöille on tarkoituksenmukaista alentaa myös sukupolvenvaihdoseläkettä koskevaa alaikärajaa. Sen vuoksi ehdotetaan, että sanotun eläkkeen saamisen alaikärajaa alennetaan samalla tavalla kuin työttömyyseläkettäkin koskevaa alaikärajaa eli eläkeoikeus olisi vuonna 1925 tai sitä ennen syntyneillä miespuolisilla maatalousyrittäjillä. Koska sukupolvenvaihdoseläkejärjestelmä on voimassa toistaiseksi vuoden 1980 loppuun (20/77), säännös olisi tältä osin yksivuotinen. Samalla ehdotetaan kumottavaksi edellä mainittu sukupolvenvaihdoseläkkeen saamisen alaikärajan väliaikaisesta alentamisesta 7 päivänä kesäkuuta 1978 annettu laki (443/78).

2. Esityksen taloudelliset vaikutukset.

Eläkemenojen lisäys olisi työttömyyseläkkeen osalta

vuonna	työeläkejärjestelmässä milj. mk	kansaneläkejärjestelmässä milj. mk
1980	14	19
1981	34	21
1982	40	21
1983	35	15
1984	28	10
1985	12	4

Sukupolvenvaihdoseläkettä koskevan ikärajan alentamisen arvioidaan aiheuttavan noin 240 uutta sukupolvenvaihdosta vuonna 1980.

Eläkemenojen lisäys, joka tulee kokonaan valtion kustannettavaksi, olisi vuonna 1980 1,6 ja vuonna 1981 3,2 miljoonaa markkaa. Sen jälkeen lisäkustannukset pienenisivät ja päättyisivät kokonaan kymmenen vuoden kuluttua.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

kansaneläkelain 20 §:n muuttamisesta.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti lisätään 8 päivänä kesäkuuta 1956 annetun kansaneläkelain 20 §:ään, sellaisena kuin se on 28 päivänä heinäkuuta 1978 annetussa laissa (588/78), uusi 2 momentti seuraavasti:

20 §.

setaan myös vuonna 1925 tai sitä ennen syntyneelle vakuutetulle.

Sen estämättä, mitä 1 momentin 3 kohdassa on säädetty työttömyyseläkkeen edellytyksenä olevasta alaikärajasta, työttömyyseläkettä mak-

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1980.

2.

Laki

työntekijäin eläkelain 4 c §:n muuttamisesta.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti lisätään 8 päivänä heinäkuuta 1961 annetun työntekijäin eläkelain 4 c §:ään, sellaisena kuin se on muutettuna 29 päivänä joulukuuta 1972 ja 23 päivänä kesäkuuta 1977 annetuilla laeilla (934/72 ja 497/77), uusi 6 momentti seuraavasti:

4 c §.

myös saada vuonna 1925 tai sitä ennen syntyneellä työntekijällä.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa on säädetty työttömyyseläkkeen edellytyksenä olevasta alaikärajasta, työttömyyseläkettä on oikeus

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1980.

3.

Laki

lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain 4 §:n muuttamisesta.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 9 päivänä helmikuuta 1962 annetun lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain 4 §:n 5 momentti, sellaisena kuin se on 18 päivänä kesäkuuta 1971 annetussa laissa (501/71), näin kuuluvaksi:

4 §.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1980.

Työntekijällä on oikeus työttömyyseläkkeeseen sen mukaan kuin työntekijäin eläkelaisissa säädetään.

4

4.

Laki
maatalousyrittäjien eläkelain 6 a §:n muuttamisesta.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti lisätään 14 päivänä heinäkuuta 1969 annetun maatalousyrittäjien eläkelain 6 a §:ään, sellaisena kuin se on muutettuna 15 päivänä maaliskuuta 1974 ja 7 päivänä tammikuuta 1977 annetuilla laeilla (219/74 ja 20/77), siitä mainitulla 7 päivänä tammikuuta 1977 annetulla lailla kumotun 4 momentin tilalle uusi 4 momentti seuraavasti:

6 a §.

Sen estämättä, mitä edellä 1 momentissa on säädetty sukupolvenvaihdoseläkkeen saamisen edellytyksenä olevasta alaikärajasta, on myös sellaisella vuonna 1925 tai sitä ennen syntyneellä miespuolisella maatalousyrittäjällä, joka sanotussa momentissa tarkoitettulla tavalla pysyvästi lopettaa maatalouden harjoittamisen, oikeus saada sukupolvenvaihdoseläkettä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1980.

Lakia sovelletaan niihin tapauksiin, joissa viljelmän luovutus tapahtuu tai, eläkkeen perustuessa maatalousyrittäjien eläkelain 6 g §:ään, sellaisena kuin se on muutettuna 15 päivänä maaliskuuta 1974 ja 21 päivänä toukokuuta 1976 annetuilla laeilla (219/74 ja 414/76), sanotussa pykälässä tarkoitettu ehdollinen päätös annetaan vuoden 1980 aikana.

5.

Laki
sukupolvenvaihdoseläkkeen saamisen alaikärajan väliaikaisesta alentamisesta
annetun lain kumoamisesta.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

Täten kumotaan sukupolvenvaihdoseläkkeen saamisen alaikärajan väliaikaisesta alentamisesta 7 päivänä kesäkuuta 1978 annettu laki (443/78).

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1980.

Helsingissä 27 päivänä syyskuuta 1979.

Tasavallan Presidentti

Sosiaali- ja terveysministeri